

Eesti NSV
ametiühingute aktiivi vabariikliku koosoleku
o t s u s
28. detsembrist 1944. a.

Ametiühingute ülesandeist Eesti NSV-s

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

RK „POLIITILINE KIRJANDUS“

i48282054

AMETIÜHINGUTE ÜLESANDEIST EESTI NSV-s

Kuulanud ära Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogu esimehe asetäitja seltsimees B. T i n n u r i aruande ametiühingute tööst Eesti NSV-s, märgib ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek suure rõõmuga, et tänu rahvaste juhi Nõukogude Liidu Marssali seltsimees Stalini geniaalsele juhtimisele vabastas kangelaslik Punaarmee täielikult ja jäädavalt Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi saksa fašistlikest metsalistest ja nende käsilastest.

Vene rahva ja teiste NSV Liidu rahvaste vennalikul kaasabil kindlustab eesti rahvas endale vabaduse, taastab fašistlike barbarite poolt lõhutud rahvamajanduse ja tõstab oma ainelist heaolu ning kultuuri.

Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei juhtimisel asusid ametiühingud tööle kohe, Eesti NSV territooriumi fašistlikest okupantidest vabastamise esimesil päevil.

On läbi viidud ametiühingute liikmete ümberregistreerimine, uute liikmete vastuvõtmine ja käitiskomiteede valimised.

Ametiühingute liikmete arv moodustab praegu 72% eesti tööliste ja teenistujate üldarvust.

Käitiskomiteed, toetudes ametiühingute aktiivile, on organiseerinud sotsialistlikke võistlusi laiade töötajatehulkade mobiliseerimiseks Punaarmee abistamisele ja rahvamajanduse ülesehitamisele.

Alustasid tööd klubid, punased nurgad, raamatukogud, puhkekodud, taastatakse suviseks hooajaks pioneeri-laagreid. Asus tööle ametiühingute spordiühing „Kalev“.

Kuid ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek mär-gib ka tõsisid puudusi ametiühingute töös.

Vabariiklikud, maakonna-, linna- ja käitiskomiteed töö-tavad nõrgalt tööliste ja teenistujate poliitilise kasvata-mise alal nõukogude patriotismi vaimus, NSV Liidu rah-vaste sõpruse ja armastuse vaimus eesti rahva vabas-taja — Punaarmee vastu. Nõrgalt on arendatud tööd saksa-eesti natsionalistide rahvavaenuliku olemuse ja nende äraandlik-bandiitliku tegevuse paljastamisel.

Klubid ja punased nurgad ei ole veel kujunenud ühis-kondliku kultuuritöö ja poliitilise töö keskusteks, neis korraldatakse vähe loenguid ja vestlusi, puudulikult on viljeldud kunstilist isetegevust.

Nõrgalt tehakse organisatsioonilist tööd: 28% tööliste ja teenistujate üldarvust ei ole veel ametiühingute liikmed. Paljud ametiühingute organisatsioonid ei ole veel liik-meile kätte andnud liikmepileteid, korratult nõutakse sisse liikmemakse.

Eriti nõrk on organiseerimistöö Eesti NSV Maatöölise Ametiühingus, kus ca 50% töötajast ei ole veel ametiühingu liikmed, ja kus pole veel kõikjal valitud komiteid ja rühmaorganisaatoreid.

Tõsiseks puuduseks vabariiklike, maakonna-, linna- ja käitiskomiteede töös on tööliste, inseneride, tehnikute ja teenistujate nõrk osavõtt sotsialistlikust võistlusest. Ei ole korraldatud pideva näitliku ülevaate andmist võistluse käigust ettevõtteis, puudulikult teostatakse ka eesrindlike tööliste töökogemuste ja parimate töövõtete edasiandmist.

Ametiühingute organisatsioonid ei osuta küllaldaselt praktilist abi töölistele sotsialistlikus võistluses endale võetud kohustuste täitmisel.

Ei ole organiseeritud noorte tööliste tõhusat abistamist töökvalifikatsiooni kiireimaks omandamiseks. Ametiühingud abistavad käitiste administratsioone puudulikult tükitöötasudele üleminekul ega võitle materjalide, toorainete ja elektrienergia kokkuhoiu eest. Ametiühingud lähevad vaikides mööda töö- ja tootmisdistsipliini rikku-mise faktidest ega pea otsustavat võitlust selle vastu.

Ametiühingute vabariiklikud, maakonna-, linna- ja käitiskomiteed pole seni veel valinud kõiki sotsiaalkindlustusnõukogusid, komisjone ja sotsiaalkindlustusvolinikke. Ametiühingute organisatsioonide kontrolli puudumise tagajärjel haiguslehtede väljaandmise üle on esinenud nähtusi, kus haiguspuhkust on antud ebaseaduslikult.

Ametiühingute organisatsioonid ei pööra küllaldaselt tähelepanu tööliste ja teenistujate elamu-heaolu küsimus-

tele. Puudulikult tehakse selgitustööd tööliste ja teenistujate seas individuaalelamute ehitamise kohta. Ei pöörata küllaldaselt tähelepanu heakorra nõudeile tööliste ühiselamuis.

Ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek

otsustab:

1. Lugeda Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogu, ametiühingute vabariiklike, maakonna-, linna- ja käitiskomiteede tähtsaimaks ülesandeks poliitilise kasvatustöö põhjalik paremustamine tööliste ja teenistujate keskel Nõukogude Liidu rahvaste sõpruse ja vendluse ning piiritu truuduse vaimus Nõukogude Isamaale ja Lenini-Stalini suurele parteile.

Kohustada kõiki Eesti NSV ametiühinguid tegema laialdast massilist poliitilist ja kultuurhariduslikku tööd tööliste ja teenistujate hulgas, kindlustades nende õigeaegse informeerimise NSVL sõjalis-poliitilise ja rahvusvahelise olukorra kohta, NSVL ja ENSV Konstitutsioonide, nõukogude kodanike õiguste ja kohustuste selgitamise.

Eeskätt organiseerida tööliste ja teenistujate seas seltsimees Stalini raamatu „Nõukogude Liidu Suurest Isamaasõjast“ ja seltsimees Stalini Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 27. aastapäeva aruande põhjalikku tundmaõppimist.

Kogu oma töös ametiühingute organisatsioonid peavad paljastama saksa-eesti natsionalistide rahvavaenulikku olemust ja nende äraandlikku tegevust, erilist tähelepanu tuleb pöörata poliitilise valguse kasvatamisele ja teritamisele töötajaskonnas.

Korraldada klubides ja punastes nurkades perioodilisi ettekandeid ja loenguid töötavate rahvahulkade poliitilise, kultuurilise ja kutsealalise taseme tõstmiseks. Taotleda, et klubid muutuksid rahvahulkade kultuurilise teenindamise keskusteks; selleks kaasa tõmmata parimaid jõude kõrgemate, kesk- ja algkoolide õppejõudude, kunstnike, heliloojate, kirjanike ja insener-tehniliste töötajate seast.

Klubide töö parandamiseks ja aktiivi kaasatõmbamiseks sellele tööle valida 1945. a. jaanuarikuu jooksul klubide juhatused.

2. Ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek teeb kõigile ametiühingute organisatsioonidele ülesandeks laialdaselt kaasa tõmmata töölisi ja teenistujaid vabrikute, tehaste, kultuur-heaoluliste asutuste, koolide, haiglate, saunade, pesukodade, lasteasutuste ja elamute taastamisele. Selleks kõigiti kasutada kangelasliku Leningradi töötajate töökogemusi, kus organiseeriti töölistele ja teenistujatele hulgalisi kursusi teise, nimelt ehituseriala omandamiseks. Paluda Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu teha korraldus linnade täitevkomiteedele püsitada autahvlid linnade avalikele väljakuile ja neil tahvitel ära märkida taastamistöodel kõige enam silma paistnud töölisi ja teenistujaid.

3. Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogu, ametiühingute vabariiklikud, maakonna-, linna- ja käitiskomiteed peavad juhtima sotsialistlikku võistlust, suunates seda

Punaarmee relvastuse, laskemoona, toiduainete ja tagalale määratud toodangu suurendamisele.

Organiseerida eesrindlike tööliste ja insener-tehniliste töötajate töökogemuste edasiandmist ja osutada igapäevast kaasabi töölistele endale võetud töökohustuste täitmisel. Käitiskomiteedel algatada tööliste ja teenistujate sotsialistlikku võistlust erialade järgi selliselt, et võistlusest oleksid haaratud iga tootmisharu mitmesugused erialad, esimeses järjekorras just tähtsamate erialade töölised.

Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogul välja töötada UAKN XII pleenumi otsuse alusel erialade järgi toimuva võistluse põhitingimused ja saata need kõigile ametiühinguile.

Tootmistehnoloogia parandamiseks, täiendamiseks ja põhjuste kõrvaldamiseks, mis takistavad töölisi normide täitmisel, kutsuda süstemaatiliselt kokku tootmisnõupidamisi brigaadide, jaoskondade ja tehaste kaupa. Sisse seada kontroll tootmisnõupidamistel vastuvõetud ettepanekute elluviimise üle. Toetada ja õhutada tööliklassi rikkalikku omaalgatust tootmisprotsessi parandamiseks, leiutiste ja ratsionaliseerimis-ettepanekute esitamiseks. Käitiskomiteed peavad abistama käitise administratsiooni tükitöö-tasude sisseseadmisel ja valvama nõukogude palgasüsteemi õige rakendamise üle käitistes.

4. Ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek teeb käitiskomiteedele ülesandeks pidada otsustavat võitlust

töö- ja tootmisdistsipliini kõvendamise eest. Arutada töödistsipliini rikkujate küsimust tööliste ja teenistujate koosolekuil ja suunata ühiskondlik põlgus põhjuseta töölfpuudujate ja tootmisprotsessi desorganiseerijate vastu, kasvatades seega töölisi ja teenistujaid nõukogude seaduste täpse täitmise ja riikliku distsipliini vaimus, ausas suhtumises töösse ning ühiskondlikku omandisse.

5. Ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek kohustab Eesti NSV Maatööliste ja Eesti NSV Haridus- ja Kunsti-
tööliste Ametiühingu Vabariiklikke Komiteid, ametiühingute maakonna- ja käitiskomiteede kaudu osutama praktilist abi maakorralduskomisjonidele maata ja vähese maaga talupoegade maa, loomade, inventari ja ehitustetagasiandmisel. Ühtlasi mobiliseerida Eesti NSV Maatööliste Ametiühingu organisatsioonid riigimõisade, masina-traktorijaamade ja hobulaenutuspunktide õigeaegsele ettevalmistamisele kevadiseks külvihoajaks.

6. Sihiga tõsta ametiühingute aktiivi ideelis-poliitilist taset ja töö kvalifikatsiooni, organiseerida süstemaatiliselt kursusi ja seminare käitiskomiteede esimeestele, kindlustusaktiivile ja rühmaorganisaatoreile. Seminarides selgitada ametiühingute järjekordseid ülesandeid, organiseerida praktilise töö kogemuste vahetamist, pidada üldpoliitilisi loenguid ning teha ettekandeid.

Ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek juhib ametiühingute tähelepanu eriti hulgaliste kaadrite ettevalmistamisele tööstuse, transpordi ja põllumajanduse jaoks.

ning kohustab kõiki ametiühingute organisatsioonide juhte otsutama abi majandusjuhatajaile tööjõureservide koolide laialdase organiseerimise alal, eriti naiste ja noorsoo tööjõu juhtimise arvel tööstusse. Organiseerida töökvalifikatsiooni tõstmise kursusi ilma tootmistööst vabastamata.

7. Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogul, vabariiklikel, maakonna-, linna- ja käitiskomiteedel parandada organisatsioonilist tööd, selgitades töölistele ja teenistujatele ametiühingu ülesandeid, tähtsust, ametiühingute liikmetele seadustega kindlustatud soodustusi ja saavutada kõigi tööliste ja teenistujate värbamine ametiühingusse. Nõuda käitiskomiteedelt, et töölistele ja teenistujatele, kes on vastu võetud ametiühingu liikmeks, antaks kätte liikmepiletid 10 päeva jooksul, arvates sooviavalduse esitamisest.

Koosolek nõuab, et käitiskomiteed kõigis käitistes 1945. a. jaanuarikuus läbi viiksid ühiskondlike tööinspektorite valimised ametiühingurühmade kaupa ja samuti ka käitiskomiteede töökaitsekomisjonide moodustamised.

Samaks tähtjaks läbi viia sotsiaalkindlustusnõukogude, komisjonide ja sotsiaalkindlustusvolinike valimised. Kindlustada, et ajutise töövõimetuse toetuste määramine sotsiaalkindlustusnõukogude ja käitiskomiteede poolt toimuks eranditult seadustes ettenähtud alustel ja korras.

Käitiskomiteedel võtta pideva kontrolli alla käitiste sööklate, kaupluste, ladude ja einelaudade töö. Eesti

NSV Ametiühingute Kesknõukogul koos vabariiklike komiteedega moodustada käitiste ühiskondlike kontrolöride seast kontrollbrigaadid avalike sööklate ja kaupluste töö kontrollimiseks.

Käitiskomiteedel võtta oma kontrolli alla tööstuskau-pade orderite jaotamine ja jälgida, et orderid antaks esimeses järjekorras normi täitnud ja ületanud töölistele ning sõjaväelaste perekondadele.

Nõuda ametiühingute organisatsioonidelt, et 1945. a. jaanuarikuu jooksul lõpetataks kõigis ettevõtteis ja asutustes käitiskomiteede tööliste varustamise komisjonide ja ühiskondlike kontrolöride valimised.

9. Soovitada ajakirjale „Eesti Tööline“ enam avaldada ametiühingutöö küsimusi käsitavaid artikleid ja organiseerida ametiühingutöö kogemuste edasiandmiseks ajakirjas eri osakond. Teha Eesti NSV Ametiühingute Kesknõukogule ülesandeks välja anda hädavajalikke teatmikke ametiühingutöö alalt.

10. Kohustada vabariiklikke, maakonna-, linna- ja käitiskomiteid läbi arutama käesolev otsus kõigi ettevõtete ja asutuste tööliste ning teenistujate üldkoosolekuil.

Ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek kutsub üles kõiki töölisi, insener-tehnilisi töötajaid ja teenistujaid vastama algaval 1945. aastal uute töösaavutustega Punaarmee suurtele võitudele, mis on saavutatud ja saavutatakse Kõrgema Ulemjuhataja Nõukogude Liidu Marssali seltsimees Stalini geniaalsel juhtimisel.

Ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek on veendunud, et Eesti NSV töölisklass ja intelligents Lenini-Stalini partei juhtimisel tõstab kõrgemale üleliidulise sotsialistliku võistluse lipu sõjavarustuse ja muu rindele ning tagalale vajaliku produktsiooni tootmiseks, et Eesti NSV töölisklass aktiivselt võtab osa saksa fašistlike okupantide poolt purustatud rahvamajanduse taastamisest ja oma kangelasliku tööga aitab Punaarmeed saksa fašistlike okupantide kiireks ja lõplikuks purustamiseks.

Moskva, Kreml

Kõrgemale Ülemjuhatajale Nõukogude Liidu Marssalile seltsimees Stalinile

Kallis seltsimees Stalin!

Eesti NSV ametiühingute aktiivi vabariiklik koosolek saadab Teile, paljurahvuselise Nõukogude Liidu rahvaste juhile ja õpetajale, oma tulise tervituse.

Teie targal ja geniaalsel juhtimisel vabastas Punaarmee jäädavalt Nõukogude Eesti saksa fašistlikest orjastajaist. Meie oleme uhked, et Punaarmee — eesti rahva vabastaja — ridades võttis võitlusest aktiivselt osa ka Eesti Rahvuskorpus.

Pärast kolmeaastast saksa fašistlike elajate omavoli, vägivalda ja türanniat tõusis meie maal uuesti vabaduse koit. Täna meie kogunesime oma vabariigi pealinna selleks, et teha mõningaid kokkuvõtteid Eesti NSV Ametiühingute tööst ja määrata kindlaks järjekordsed ülesanded.

Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei juhtimisel on taastatud ja tööle asunud 16 ametiühingut. Töötab

1602 maakonna-, linna- ja käitiskomiteed, mis ühendavad 72% Eesti NSV töölistest ja teenistujaist. Töötavad Eesti NSV ametiühingute spordiühing „Kalev“, 29 ametiühingu klubi, 249 punast nurka ja 49 raamatukogu.

Toetudes suure vene rahva ja kõigi NSV Liidu rahvaste vennalikule abile, asus eesti rahvas saksa barbarete poolt purustatud rahvamajanduse taastamisele. On juba taasehitatud palju vabrikuid ja tehaseid, on tööle asunud koolid, kõrgemad õppeasutused, teatrid ja teised kultuuriasutused.

Astunud sotsialistlikku võistlusse, võitlevad eesti töölistes tööstustoodangu suurendamise eest, aidates seega igakülselt Punaarmee vaenlase lõplikus purustamises.

Kuid tehtud on veel vähe. Meie ees seisavad veel suured ülesanded meie maa rahvamajanduse ja kultuuri taastamise ning laiade töötajatehulkade poliitilise kasvatamise alal nõukogude patriotismi vaimus.

Oleme veendunud, et Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei juhtimisel Eesti NSV ametiühingud suudavad mobiliseerida kõik Eesti NSV tööliklassi ja intelligentsi jõud meie ees seisvate ülesannete lahendamiseks.

Meie töötame Teile, seltsimees Stalin, et meie veel laiemalt arendame sotsialistlikku võistlust tööstuses, transpordis ja teistes rahvamajandusharudes, tõmmates kaasa eesti tööliste ja insener-tehniliste töötajate uusi hulki, tõstes sellega tööviljakust ja saavutades tootmisplaanide täitmist ja ületamist.

Eesti NSV ametiühingud pingutavad kõiki jõude selleks, et kasvatada Eesti NSV töörahva laiu hulki NSV

Liidu rahvaste sõpruse vaimus, truuduses Lenini-Stalini parteile ja oma sotsialistlikule Isamaale.

Töölised, insener-tehnilised töötajad ja teenistujad on koondunud ametiühinguisse ja täidavad oma kohust kodumaa ees ning annavad oma jõu saksa fašistlike okupantide lõplikuks purustamiseks ja meie maa majanduse ja kultuuri edasiseks tõusuks.

Elagu kangelaslik Punaarmee — eesti rahva vabastaja!

Elagu eesti rahva suur vankumatu sõprus vene rahvaga ja teiste Nõukogude Liidu rahvastega!

Elagu suur Lenini-Stalini partei, meie võitude õhutaja ja organisator!

Elagu Nõukogude Liidu relvastatud jõudude suur väepealik, meie juht ja õpetaja seltsimees Stalin!

MB 00417. Trükikoja tell. nr. 37. Trükkimisele antud
12. I 1945. Tiraaž 20 000. Tr.-pg. 1.
Trükikoda „Punane Täht“, Tallinn.